

Spørreliste nr. 164

LEGGESTUNDEN

I denne spørrelisten vil vi at du skal fortelle om ritualer og vaner når det gjelder *legging av småbarn*.

Vi vil gjerne at du begynner med å fortelle om *din egen barndom*. Kanskje kan det være en glede for deg selv å gå tilbake i tankene til samlingsstunder om kvelden, enten det var familiens samling rundt et aftensbord, eller det var spesielle stunder som gjaldt *deg* og *din* leggestund. *Det er altså riktige barndomsminner vi vil at du først og fremst skal hente fram!* – Og perioden vi vil du skal fortelle om er fra så langt tilbake som du kan huske, til tiden da du var 8-9 år omtrent.

Deretter ber vi deg om å beskrive eventuelle barns og barnebarns leggestund.

Lykke til!

Anne Moestue

Göran Rosander

1. Barndomsminner

Hva arbeidet foreldrene dine med? Hvor mange gutter/piker var det i familien, hvilke år ble de født?

Hvor sov barna? La de seg samtidig, selv om det var aldersforskjell? Var leggetiden fast ved ulike alderstrinn? Ble det holdt strengt på leggetiden?

Hvem hadde ansvaret for å få barna i seng? Var det forskjell på hverdager og helg?

Hadde dere noen ritualer? Hvem spiste aftensmat sammen? Ble det lest høyt mens man spiste? Fortell om første oppfordring til legging, barn som "ikke vil legge seg", vask og tannpuss. Hadde dere faste rutiner med å krype til sengs, med dynen og eventuelle kosedyr? Fortell gjerne nærmere om disse og den rolle de spilte når du skulle legge deg. Var det vanlig at du fikk en klem, et kyss, eller at du ble strøket over håret?

Hvem stod vanligvis for lesing, sang, fortellinger, bønner? Ble du som barn lest/sunget/bedt for, eller deltok du selv aktivt? Fortell! Omtrent hvor lenge kunne leggestunden vare? Hvor fant høytlesning/sang/bønn sted (i sofakroken, på kjøkkenet, i senga)?

Hvem valgte hva som skulle leses/synges etc.? Har du opplevet uenighet mellom foreldrene, eller mellom barn og foreldre om dette? Hadde foreldrene ulik oppfatning når det gjaldt aftenbønn?

Høytlesing: Husker du hva som ble lest? Noen favoritter?

Muntlig fortelling: Hva slags fortellinger? (Diktet mor/far fortellinger? Fortalte om "da mor var liten"? Ble eventyr lest eller fortalt muntlig?)

Samtaler: Om hva slags emner?

Sanger: Hva slags sanger? Vuggesanger, spes. aftenbønner som ble sunget? Andre sanger – hva var favorittene? Brukte dere sangleker med fingre og tær, øyne, nese, munn, eller hvor man "kilte" barna?

Aftenbønn: Hvilke bønner? Ba du bønn sammen med en voksen, sa du den fram/sang du den alene? Vi vil gjerne at du skriver den/dem ned hvis du kan.

Hendte det at kosetunden ble "inndratt" som straff?

Hadde du en lampe på, eller en dør på gløtt når du skulle legge deg til å sove? Var du mørkeredd? Satt en voksen hos deg til du sovnet?

Ropte du ofte på mor/far, ba om et glass vann, brukte "får ikke sove" og andre "uthalingsmanøvrer"?

Lekte eller pratet du med søsken etter at de voksne hadde sagt "godnatt"?

Fikk du lov til å sove i mors/fars seng? I stuen? Ved hvilke anledninger?

2. Egne barn

Hvis du har egne barn vil vi gjerne at du – med utgangspunkt i spørsmålene ovenfor – forteller om *deres* leggestund, fra de var spedbarn og opp til de begynte på skolen.

3. Barnebarn

Har du også barnebarn, har du kanskje fra tid til annen hatt ansvaret for å få dem til sengs også. Fortell!

4. Tanker omkring leggestunden før og nå

Har du eller dine barn hatt en vugge eller en seng i barndommen som de voksne hadde malt, prydet eller pyntet på noen spesiell måte?

Hva er den største forskjellen mellom din egen og dine barns leggestund? Barnebarns? Hva er bra/mindre bra med leggerutinene i dag i forhold til før?

Hva har TV betydd? Brukes kassettspiller med eventyr/fortellinger ved innsøvningen?

Ble det gjort forskjell på jenter og gutter når det gjaldt leggerutiner i din barndom? Hva med i dag?

Har du forsøkt å overføre tradisjoner, ritualer, sanger, bønner, fortellinger fra din barndom til dine barn/barnebarn?

Når det gjelder leggestundens betydning vil vi gjerne at du prøver å tenke tilbake, og skrive ned dine egne "barne-tanker" fra den gang – om hva leggestunden betød. Hva mener du *i dag* om dens betydning for deg selv og for dine barn og barnebarn – på det *praktiske* og på det *følelsesmessige* plan?